

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3
TEACHER PROFESSIONAL STANDARDS PERFORMANCE
AT KAMPHEANGSAEN 3 CLUSTER

วรัญญา ยินดี¹

Waranya Yindee

ชัตติยา ด้วงสำราญ²

Khattiya Duangsamran

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 2) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนในกลุ่มกำแพงแสน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) หัวหน้าฝ่ายบุคคล จำนวน 1 คน 3) ครูจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ประกอบด้วยหลายแนวทาง โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ครูควรมีการพัฒนาตนเองโดยแบ่งเวลาในแต่ละวันเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม 2) ควรเปิดโอกาสให้ครูเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามเพื่อที่จะสามารถเรียนรู้และปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ 3) ครูควรเข้าไปสร้างสัมพันธ์และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : มาตรฐานวิชาชีพครู

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The research aimed to know 1) teacher professional standards performance at the Kamphaengsaen 3 cluster and 2) guidelines for developing teacher professional standards performance at the Kamphaengsaen 3 cluster. The population was 12 schools in the Kamphaengsaen 3 cluster under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office. There were 3 respondents per school, consisting of 1 school director, 1 head of human resource administration, and 1 teacher, totaling 36 people. The research instruments were an opinionnaire and a structured interview. The statistics used in the research were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The results of this research were as follows:

1. Teacher professional standards performance at Kamphaengsaen 3 cluster was high overall. When considering each aspect, it was found that 1 aspect was at the highest level and two aspects were at high levels by ordering the arithmetic mean values from highest to lowest: teachers' duties, performance, learning management, and parent and community relationships, respectively.

2. Guidelines for developing teacher professional standards performance at Kamphaengsaen 3 cluster consisted of several approaches, classified into 3 areas, 1) They should develop themselves by allocating time each day to gain additional knowledge. 2) Teachers should be given opportunities to take on both leadership and follower roles to enhance their ability to learn and adapt when working collaboratively with others. 3) Teachers should actively build relationships and participate in various activities with the community continuously.

Keywords : Teachers, Professional, Standards

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลของการยกระดับสุขภาวะ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่ามีทักษะด้านการอ่านหรือการศึกษาหาความรู้ลดลง และมีจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ทำงานใด ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์และไม่ได้ได้รับการพัฒนา ซึ่งประเด็นด้านการพัฒนาทุนทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพเป็นความท้าทายที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด จากระบบและคุณภาพการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ นอกจากนี้ประชากรที่อยู่ในวัยกำลังแรงงาน

แม้จะได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่จำนวนแรงงานที่มีการศึกษาดำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังมีอยู่จำนวนมาก จึงต้องเร่งดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบ การจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย

เมื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพ วิชาชีพครูจึงมีความจำเป็นต่อสังคมในการพัฒนา คนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคม และช่วยชี้นำสังคม ครูจึงมีบทบาทในการพัฒนาสังคมที่ช่วย สร้างสรรค์ให้เกิดความเจริญงอกงาม เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างการศึกษาให้ดี มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นให้แก่นักเรียนได้ มาตรฐานวิชาชีพครูคือกรอบแนวทางที่จะ ช่วยกำหนดคุณลักษณะและการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ดีและเหมาะสม ดังนั้นถ้าเราต้องการที่จะพัฒนา การศึกษาและนักเรียนให้มีคุณภาพ เราจะต้องพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของครูให้ดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ได้รายงานผลการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา มีจุดที่ควรพัฒนาโดยมีรายละเอียด ดังนี้ นักเรียนควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ มีทักษะชีวิต มีวิจารณญาณในการใช้สื่อ มีความสามารถ ในด้านการนำเสนอผลงานคือการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความภูมิใจในท้องถิ่น สามารถ อยู่ร่วมกันโดยมีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ในการจัดการศึกษา ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งครู ต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทันทีเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้พัฒนา และนอกจากนี้ผลการจัดการศึกษา พบว่าครูควรที่จะเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ควร ส่งเสริมและสร้างความตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผ่านการประชุมครู อย่างจริงจัง และมีการพูดถึงการพัฒนาครูว่า ควรมีกรอบทิศทางและแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมศักยภาพ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน พัฒนาการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ส่งผล ต่อคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อส่งเสริม พัฒนาและรักษามาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาและ ส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากรในสังกัดในทุกกระดับ

จากปัญหาดังกล่าว กรอบทิศทางและแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นระบบ ทำให้ครูมีการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตรงกับมาตรฐาน วิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และมีการพูดถึงการส่งเสริมและสร้างความตระหนักในความสำคัญของการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผ่านการประชุมครูอย่างจริงจัง พร้อมทั้งกำหนดนโยบายของเขตพื้นที่ให้ชัดเจน ถึงความต้องการในการขับเคลื่อนเพื่อให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ตรงกับ มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนรู้ และมีการพูดถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษา ตรงกับมาตรฐานวิชาชีพครูด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน สะท้อนให้เห็นการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา พัฒนา ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพ และคุณภาพการศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ

ที่ครูสภาได้กำหนดไว้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 3 สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพครูที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายกำแพงแสน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) หัวหน้าฝ่ายบุคคล จำนวน 1 คน 3) ครูจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของ ลิกเคิร์ท 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ

การเก็บข้อมูลรวบรวม ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนในกลุ่มกำแพงแสน 3 ในการตอบแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้ นำหนังสือที่ภาควิชาการบริหารการศึกษาออกให้ ส่งไปยังโรงเรียนในกลุ่มกำแพงแสน 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ประธานในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 3 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน 2) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบและรวบรวมคะแนน 3) นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป 4) สำหรับแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
กำแพงแสน 3 โดยภาพรวม

(N=36)

ด้าน	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู	μ	σ	ระดับ
1.	การปฏิบัติหน้าที่ครู	4.63	0.53	มากที่สุด
2.	การจัดการเรียนรู้	4.49	0.64	มาก
3.	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.45	0.71	มาก
รวม		4.52	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.62$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.53$) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.64$) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.71$) ตามลำดับ โดยค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.53 - 0.71 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

เมื่อวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 จำแนกเป็นรายด้าน จะได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(N=36)

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู				
ข้อ	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู	μ	σ	ระดับ
1.	ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.75	0.43	มากที่สุด
2.	มีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู	4.71	0.45	มากที่สุด
3.	ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.66	0.58	มากที่สุด
4.	มีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.63	0.59	มากที่สุด
5.	มีคุณธรรม จริยธรรม	4.61	0.49	มากที่สุด
6.	พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.41	0.64	มาก
รวม		4.63	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\mu = 4.75, \sigma = 0.43$) มีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณ ความเป็นครู ($\mu = 4.71, \sigma = 0.45$) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล ($\mu = 4.66, \sigma = 0.58$) มีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\mu = 4.63, \sigma = 0.59$) มีคุณธรรม จริยธรรม ($\mu = 4.61, \sigma = 0.49$) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ($\mu = 4.41, \sigma = 0.64$) ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.43 - 0.64 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูล มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

(N=36)

ด้านการจัดการเรียนรู้				
ข้อ	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู	μ	σ	ระดับ
1.	มีพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรสู่ การปฏิบัติ	4.61	0.49	มากที่สุด
2.	ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามศักยภาพและเหมาะสม	4.61	0.54	มากที่สุด
3.	จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุข ภาวะของผู้เรียน	4.52	0.65	มากที่สุด
4.	บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการ วางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด	4.50	0.69	มากที่สุด
5.	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่าง หลากหลาย	4.47	0.65	มาก
6.	สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ อย่างเป็นระบบ	4.47	0.69	มาก
7.	จัดทำวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน	4.38	0.64	มาก
8.	ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วน ร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ	4.38	0.80	มาก
รวม		4.49	0.64	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.49, \sigma = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ($\mu = 4.61, \sigma = 0.49$) ดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพและเหมาะสม ($\mu = 4.61, \sigma = 0.54$) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน ($\mu = 4.52, \sigma = 0.65$) บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.69$) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ($\mu = 4.47, \sigma = 0.65$) สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ($\mu = 4.47, \sigma = 0.69$) จัดทำวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\mu = 4.38, \sigma = 0.64$) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ ($\mu = 4.38, \sigma = 0.80$) ตามลำดับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.49 - 0.80 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

(N=36)

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน				
ข้อ	ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู	μ	σ	ระดับ
1.	ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.55	0.65	มากที่สุด
2.	สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	4.41	0.73	มาก
3.	ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชนและสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4.38	0.76	มาก
4.	ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.47	0.69	มาก
รวม		4.45	0.71	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45, \sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\mu = 4.55, \sigma = 0.65$) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\mu = 4.47, \sigma = 0.69$) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ($\mu = 4.41, \sigma = 0.73$) ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ($\mu = 4.38, \sigma = 0.76$) ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.65 - 0.76 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

2) จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ในแต่ละด้าน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ควรมีพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยแบ่งเวลาในแต่ละวันเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะทำให้เป็นคนที่มีความรอบรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในเวลาราชการและนอกเวลา ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือการใช้ชีวิตบนความดีงาม แสดงให้เห็นว่าแบบอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน 3) ควรส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดเวลา จัดมุมความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน 4) ควรเรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนรายบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการสังเกต การเยี่ยมบ้าน หรือการทำแบบประเมิน เพื่อที่จะเข้าใจในตัวผู้เรียน และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

ด้านการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) อบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล รวมถึงการสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน 2) ควรรายงานผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และมีการแจ้งผลการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อพัฒนาและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา 3) ควรใช้การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการทำข้อตกลงการปฏิบัติงาน เป็นแผนในการขับเคลื่อนให้ครูได้ทำวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะประเด็นท้าทายที่จะตอบโจทย์ในการทำวิจัย 4) ควรเปิดโอกาสให้ครูมีภาวะผู้นำโดยการรับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม เพื่อที่จะฝึกในการเป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม จะสามารถเรียนรู้และปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ควรทบทวนแผนปฏิบัติการ โครงการ หรือกิจกรรม ว่ามีส่วนใดที่ต้องใช้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และวางแผนจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ จัดทำหนังสือเชิญเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 2) โรงเรียน ครู และนักเรียนควรเข้าไปสร้างสัมพันธ์และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง 3) ควรศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ จากการเข้าร่วมกิจกรรม การเยี่ยมบ้าน เพื่อที่จะเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม 4) ควรมีการบูรณาการนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ประกอบด้วยหลายแนวทาง โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มี 4 แนวทางการ

พัฒนา ดังนี้ 1) ควรมีพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยแบ่งเวลาในแต่ละวันเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะทำให้เป็นคนที่มีความรอบรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในเวลาราชการและนอกเวลา ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือการใช้ชีวิตบนความดีงาม แสดงให้เห็นว่าแบบอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน 3) ควรส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดเวลา จัดมุมความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน 4) ควรเรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนรายบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการสังเกต การเยี่ยมบ้าน หรือการทำแบบประเมิน เพื่อที่จะเข้าใจในตัวผู้เรียน และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลได้ดียิ่งขึ้น ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 4 แนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ควรฝึกจัดอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล รวมถึงการสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน 2) ควรรายงานผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และมีการแจ้งผลการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อพัฒนาและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา 3) ควรใช้ PA เป็นแผนในการขับเคลื่อนให้ครูได้ทำวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะประเด็นท้าทายที่จะตอบโจทย์ในการทำวิจัย 4) ควรเปิดโอกาสให้ครูมีภาวะผู้นำโดยการรับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม เพื่อที่จะฝึกในการเป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม จะสามารถเรียนรู้และปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มี 4 แนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ควรทบทวนแผนปฏิบัติการ โครงการ หรือกิจกรรม ว่ามีส่วนใดที่ต้องใช้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และวางแผนจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ จัดทำหนังสือเชิญเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 2) โรงเรียน ครู และนักเรียน ควรเข้าไปสร้างสัมพันธ์และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง 3) ควรศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน เพื่อที่จะเข้าถึงบริบทของชุมชนและสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม 4) ควรมีการบูรณาการนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอน

การอภิปรายผล

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 มีการตอบรับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเยี่ยมบ้านนักเรียน การคัดกรองพฤติกรรมนักเรียน และการอบรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การเน้นย้ำและติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการทำข้อตกลงการปฏิบัติงาน เป็นการกระตุ้นให้ครูมีการจัดทำวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ การให้ความสำคัญของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ให้ครูร่วมจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการ มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน รวมไปถึงการร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของโรงเรียนในกลุ่มกำแพงแสน 3 และของโรงเรียน ทำให้ครูมีการปฏิบัติงานร่วมกันและมีส่วนในการร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้ครูยังมีการเข้าถึงชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเข้าร่วมประเพณีต่าง ๆ เช่น การทอดกฐิน หรือวันสำคัญทางศาสนา ครูก็ให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อทางโรงเรียนมีกิจกรรมชุมชนก็เข้าร่วม ทำให้การทำงานร่วมกันเป็นไป

อย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ อาณาภาพ คุ่มวงษ์ ได้ศึกษาปัจจัยเชิงจิตที่ส่งผลต่อการประกอบวิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การประกอบวิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สาวิตรี เพ็ชรรัตน์ ได้ศึกษาการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมหญิง จันทุไทย ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐานของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากครูมีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้อยู่เสมอ ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถส่งถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ครูจึงมีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ครูมีความเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน เป็นแบบอย่างในการแสดงถึงความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้นำนักเรียนในการแสดงออกถึงความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นครูด้วยใจรัก รวมไปถึงครูมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนานักเรียนอย่างเต็มความสามารถ ไม่แบ่งแยก ยอมรับว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีความชอบและความถนัดที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะอยู่บนความแตกต่าง แต่เด็กทุกคนสามารถที่จะพัฒนาได้ครูจึงส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนอย่างถึงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัตน์ดา เสือจอย ได้ศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชดา เวชญาลักษณ์ ได้ศึกษาทักษะการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู อยู่ในระดับมาก

1.2 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ครูมีการจัดทำผลการปฏิบัติงานโดยการทำข้อตกลงการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี ซึ่งแสดงถึงการจัดทำวิจัยหรือการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่ศึกษานครปฐมเขต 1 ในการอบรมการพัฒนาวิชาชีพของตนเองอยู่เสมอ ครูมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันเพื่อให้เหมาะกับบริบทของนักเรียน และสามารถที่จะออกแบบเครื่องมือในการวัดผลได้ตรงตามความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ผู้อำนวยการโรงเรียนยังสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่สร้างความสุขให้กับนักเรียน พร้อมทั้งจะเรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ สลิลทิพย์ เกลี้ยงเกลา ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.3 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก การได้รับการสนับสนุนจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน ในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีการนำนักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ โดยเรียนรู้วิถีชุมชน ทำให้ครูสามารถที่จะเข้าถึงบริบทของชุมชนและได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติฯ เดชอัครคณัฐ ได้ศึกษาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 ประกอบด้วยหลายแนวทาง อาจเนื่องมาจาก ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เมื่อมองเห็นถึงปัญหา ก็เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาให้ดีขึ้น รวมถึงการสนับสนุนจากผู้อำนวยการโรงเรียนในการเปิดโอกาสให้ครูได้ แสดงความคิดเห็น รับฟัง และนำมาซึ่งแนวทางการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกำแพงแสน 3 เป็น พหุแนวทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธวรรณ รอดเจริญ ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของ ครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ ศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเอง โดยครูเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ โดยคำนึงถึง ประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก ครูควรพัฒนาความสามารถของผู้เรียนโดยตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ควรเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม บันทึกหลัง การสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ควรประดิษฐ์คิดค้น ผลิต และใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อย่างหลากหลาย ควรจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง ควรจัดหาเทคนิควิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียน การสอนที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนผู้เรียนมีความเลื่อมใส ศรัทธาและถือเป็นแบบอย่างทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรรับฟังความคิดเห็น และยอมรับในความรู้อ ความสามารถของผู้อื่นอยู่เสมอ ควรร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาให้กับชุมชน และ ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ ค้นหา สังเกต และจดจำข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน วิเคราะห์และวิจารณ์ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีเหตุผล สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างแนว ทางการพัฒนาตนเองเพื่อป้องกันปัญหาและวิกฤติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา อุ่นละม้าย ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวัดท่าเกวียน (สัยะอุทิศ) ผลการวิจัยพบว่า แนวทาง ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวัดท่าเกวียน (สัยะอุทิศ) มีแนวทาง 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนมี 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้

อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์มี 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

2.1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่เรียบร้อย การพูดจาที่ไพเราะ การหลีกเลี่ยงอบายมุขต่าง ๆ การเข้าวัดทำบุญ นอกจากนี้ควรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน ทำบันทึกการสอนเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนรู้ได้ช้า เชื่อในคำที่ว่าเด็กทุกคนสามารถที่จะพัฒนาได้และลงมือพัฒนาเด็กอย่างสุดกำลังความสามารถ ควรเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำบันทึกพฤติกรรมเพื่อที่จะคัดกรองและทำความรู้จักเด็กในเบื้องต้น เพื่อที่ครูจะได้เข้าใจในความแตกต่างของผู้เรียน และทราบว่าเด็กแต่ละคนถนัดอะไร พร้อมทั้งจะสนับสนุนและส่งเสริมเด็กอย่างเต็มที่ ครูควรที่จะมีคุณธรรม และจริยธรรมอย่างเปี่ยมล้น มีความเป็นกลาง รับฟังเหตุผล และพร้อมที่จะเข้าใจเด็ก สุดท้ายครูควรที่จะแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา โดยการแบ่งเวลาเพื่อใช้ในการเรียนรู้ สนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความรู้และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผล และการสร้างเครื่องมือรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกันวางแผนการวัดและประเมินผลถึงโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ แต่ละแผนจะต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดที่ชัดเจน ควรมีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ การวัดและประเมินผลจะทำให้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือ ควรรายงานผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือ การประเมินระดับชั้นเรียน และการประเมินระดับสถานศึกษา การประเมินระดับชั้นเรียน ครูและนักเรียนควรแจ้งผู้ปกครองให้ทราบเป็นระยะๆ เพื่อทราบผลการพัฒนาและหากมีสิ่งใดที่ต้องร่วมมือกัน แก้ไข ช่วยเหลือ จะได้มีการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินระดับสถานศึกษา ครูโรงเรียน ต้องมีการกำหนดให้รายงานผลที่รวดเร็ว สะดวก โดยขึ้นอยู่กับบริบทของโรงเรียน อาจเป็นการรายงานโดยเอกสารหรือรายงานผ่านระบบออนไลน์ (โปรแกรมรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน) แต่ทั้งนี้ เอกสาร ปพ.6 ควรมีร่องรอยที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครอง ครู และโรงเรียน ได้มีการสื่อสารกัน ร่วมกันรับรู้ รับผิดชอบผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการทำข้อตกลงการปฏิบัติงาน เป็นแผนในการขับเคลื่อนให้ครูได้ทำวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยครู ผู้อำนวยการโรงเรียน ขับเคลื่อนตามแผนผังการพัฒนากำหนดการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการทำข้อตกลงการปฏิบัติงาน ในแต่ละปีงบประมาณ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือครูให้ดำเนินการตาม การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการทำข้อตกลงการปฏิบัติงานให้สำเร็จ โดยเฉพาะประเด็นท้าทาย เป็นสิ่งที่จะตอบโจทย์ว่าครูมีงานวิจัย นอกจากนี้ผู้บริหารต้องสร้างให้ครูมีภาวะผู้นำโดยการให้รับผิดชอบงานโครงการ กิจกรรม เพื่อจะได้ออกแบบวางแผนการทำงานอย่างอิสระ โดยการดูแลของผู้บริหาร ในขณะเดียวกันให้ครูเป็นผู้ตามในโครงการ กิจกรรมอื่น ๆ ด้วย เพื่อที่จะได้เป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม ทำให้ค้นพบวิธีการทำงานของตนเอง จะสามารถเรียนรู้และปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

2.3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ควรทบทวนแผนปฏิบัติการ สํารวจโครงการ กิจกรรม ว่ามีกิจกรรมใดที่ต้องใช้ความรู้ ความร่วมมือ จากผู้ปกครองและชุมชน วางแผน จัดประชุมสร้างความ เข้าใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ในการขับเคลื่อนโครงการ กิจกรรม จัดทำหนังสือเชิญ เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม และในขณะเดียวกัน ครู โรงเรียน นักเรียน ต้องเข้าไปสร้างสัมพันธ์และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้ปกครอง และชุมชน อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ต้องศึกษาเรียนรู้ชุมชน ลักษณะของ คนในชุมชน สภาพเศรษฐกิจ การดำเนินชีวิต อาชีพ รายได้ เชื้อสาย วงศ์ตระกูล ซึ่งครูจะได้เรียนรู้จากการ ไปเยี่ยมบ้าน การพูดคุยกับผู้ปกครอง การได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยเฉพาะที่วัด ซึ่งนอกจากจะเป็นการ เรียนรู้แล้วยังเป็นการเข้าถึงผู้ปกครอง ชุมชน เมื่อมีการเข้าถึงก็จะได้รับความไว้วางใจ ก็จะนำชุมชนเข้าสู่ โรงเรียน โดยมีการควบคุมบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการไปได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของโรงเรียน โดยสร้างความเข้าใจร่วมกัน และเรียนรู้วิธีการที่จะทำให้ถึงเป้าหมายนั้น ๆ เปิดใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของทุก ๆ ฝ่าย และหาข้อสรุปบนพื้นฐานการปฏิบัติที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน โรงเรียน และหลักเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติ และหน้าที่ครูควรมีการบูรณาการ การนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาอยู่ ในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติวิชา โดยควรพิจารณาตามบริบทของชุมชน ท้องถิ่นที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียน นอกจากนี้สามารถระบุในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงวันสำคัญทาง ศาสนา วันสำคัญของชาติ โดยดำเนินการร่วมกับวัดและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูควรสร้างร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน รวมถึงเข้าถึงบริบทของชุมชนไม่ว่าจะเป็นเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา หรือการเข้าร่วมประเพณีต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้ครูสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรมนอกจากนี้ยังควรส่งเสริม อนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของงบประมาณ หรือ เรื่องการลา ในกรณีที่การพัฒนาตนเองนั้นเกิดประโยชน์กับผู้เรียนและตัวครู เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมใน การสร้างคนที่ความสามารถพัฒนานักเรียนต่อไป

3. ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำวิจัย หรือการสร้างนวัตกรรม มีการสร้างชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาและต่อยอดงานวิจัยให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูกับผู้บริหารโรงเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา

3. ควรศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในเครือข่ายการศึกษาอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัญญา เอี่ยมพญา. (2561). *การพัฒนาวิชาชีพครู*. พิมพ์ครั้งที่ 1. (น. 188). 21 เซนจูรี่.
- กิตติชัย สุราลีโนบล. (2560). *จิตสำนึกและจรรยาบรรณวิชาชีพครู*. พิมพ์ครั้งที่ 1.
คอมเมอร์เชียล เวิลด์ มีเดีย. 2. กรุงเทพฯ.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562, 20 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*.
เล่ม 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 18-20.
- เจษฎา บุญมาโฮม. (2564). *มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู จิตวิทยาสัมพันธ์ภาพเชิงกระบวนการทัศน์*. พิมพ์ครั้งที่ 1.
นครปฐมฯ: สไมล์พรีนติ้งแอนด์กราฟิกดีไซน์. 11-12.
- พรรณอร อุซุภาพ. (2561). *การศึกษาและวิชาชีพครู*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 238.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หมี่แสน. *ครูศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพครู*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 209-210.
- วิรัตน์ดา เสือจอย. (2564). การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ
ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. *วารสารสหวิทยาการ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(3), 1157-1171.
- สลิลทิพย์ เกลี้ยงเกล. (2565). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่.
วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์, 7(2), 161-171.
- สันติ บุญภิรมณ์. (2557). *ความเป็นครู Self-Actualization for Teacher*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น. 134.
- สาวิตรี เพ็ชรรัตน์. (2562). การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 16(31), 231-244.
- สมหญิง จันทุไทย. (2562). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1.
วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 13(3), 64-75.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1. (2564). รายงานการจัดการศึกษาประจำปี
งบประมาณ 2564.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). *มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
(Professional Standards and Ethics)*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พี.เอ. สีฟวิง. 5.